

Ponavljjanje za ispit o Staroj Grčkoj

U sljedećih 6 zadataka trebaš nadopuniti rečenicu pomoću riječi koje nedostaju. Pripazi na smisao teksta. Odgovore

potraži u udžbeniku na 104. i 105. stranici

1. Područje koje su u II. tisućljeću prije Krista naselila grčka ..... bilo je isprepletano mnogim trgovačkim i migracijskim putovima.
2. Na uglavnom ..... tlu Grci su stvorili .....
3. Grčka civilizacija i danas je nadahnuće ....., pjesnicima i znanstvenicima.
4. Ratni brod s tri reda vesala koji je dominirao Sredozemljem od VII. st. do II. st. prije Krista zove se .....
5. Drugi naziv za tu vrstu broda kojima su plovili Feničani, Grci i Rimljani je .....
6. Ovi brodovi su poznati po pramčanima ..... koji su služili za probijanje protivničkih brodova.

Ukoliko tvrdnju smatraš točnom zaokruži slovo T, a ukoliko ju smatraš netočnom slovo N. Udžbenik 106. – 108. str.

7. Grčki reljef je olakšao stvaranje jedinstvene grčke države pa tamo nije bilo polisa. T N
8. Grčka plemena naselila su brojne otoke u Egejskom moru. T N
9. U grčka plemena ubrajamo *Ahejce, Dorane, Eoljane i Jonjane*. T N
10. Grci se nikada nisu miješali sa starosjedilačkim narodima. T N
11. Grci su se bavili pomorstvom, ribarstvom, stočarstvom. T N
12. Grci su uzgajali masline i vinovu lozu. T N
13. Grci su sebe nazivali *Helenima*, a domovinu *Helada*. T N
14. Grci nisu vodili računa o tome je li mjesto na kojem žele osnovati naselje pogodno za život. T N
15. Grci su vodili računa o tome da je mjesto gdje grade naselje pogodno za obranu. T N
16. Kod gradnje novih naselja Grci su nastojali da novo naselje bude u blizini trgovačkih putova. T N
17. Polisi su nastajali na mjestima gdje ima dovoljno vode i obradivog tla. T N
18. Koji grad je označen na otoku Kreti? ..... (107. stranica u udžbeniku)
19. Navedi 3 mora koja okružuju prostor Grčke. ...., ... i .....
20. Koji njemački istraživač, trgovac i pustolov je započeo arheološka istraživanja u Mikeni? .....
21. Što je polis obuhvaćao osim grada? .....
22. Navedi dva važna polisa (pored Sparte i Atene)? ..... i .....
23. Objasni što je *akropola*? .....
25. Zaokruži što se nalazilo unutar akropole. *agore* *hramovi* *kazališta* *triere*
26. Zaokruži kome je bio posvećen glavni hram na akropoli. *božanstvu zaštitniku* *hrabrom heroju* *velikom svećeniku*
27. Zaokruži naziv za glavni *gradski trg* u grčkom polisu. *agora* *akropola* *aristokracija* *Delfi*
28. Zaokruži za što je služila akropola u vrijeme rata. *bogoslužje* *natjecanje u pjesništvu* *obranu* *sportske igre*
29. Zaokruži ime današnje države na prostoru Male Azije. *Bugarska* *Cipar* *Grčka* *Turska*
30. Zaokruži naziv grčkog polisa u Maloj Aziji. *Atena* *Korint* *Milet* *Sparta* *Teba*
31. Zaokruži ono što nije bilo jedinstveno za grčke polise. *društveno uređenje* *jezik* *pismo* *podrijetlo* *religija*

32. Što su stanovnici polisa radili na agori? .....

33. Objasni zašto su se polisi širili? .....

34. **Da – ne pitalice o razlikama među grčkim polisima (udžbenik 108. stranica).**

☐ ☐	a) Jesu li svi grčki polisi na isti način organizirali vlast?	Da Ne
☐ ☐	b) Jesu li se grčki polisi međusobno razlikovali u odgoju i obrazovanju djece?	Da Ne
☐ ☐	c) Jesu li svi Grci imali iste svakodnevne navike?	Da Ne
☐ ☐	d) Jesu li Grci imali različite običaje?	Da Ne

35. **Poveži pojmove s onim što se na njih odnosi. Jedno objašnjenje je viška (udžbenik 108. stranica)**

☐ ☐	.... aristokracija	A – bogati pojedinci, bolje naoružani i vlasnici zemlje
☐ ☐	..... demos	B – najniži društveni sloj u grčkom društvu
☐ ☐	..... robovi	C – običan puk ili narod
		D – stanovnici koje se nazivalo "ljubitelji mudrosti"

36. **Poveži pojam s onim što se na njega odnosi. Jedno objašnjenje je viška (udžbenik 109. stranica)**

☐ ☐	..... kiklopske zidine	A – Homer ga naziva "gradom bogatim zlatom"
☐ ☐	..... Lavlja vrata	B – kraljevska palača s puno hodnika i prostorija
☐ ☐	..... Mikena	C – kultura nastala u polisu kojeg su na Peloponezu osnovali Ahejci
☐ ☐	..... mikenska kultura	D – ulaz u Mikenu iznad kojeg su reljefi dvije lavice
		E – zidine s velikim kamenim blokovima oko Mikene

37. **Zaokruži točan dio tvrdnje.** (udžbenik 108. i 109. stranica)

☐ ☐	a) Pripadnici demosa (običnog puka) imali su <i>malo</i> – <i>puno</i> zemlje.
☐ ☐	b) Broj robova u grčkoj naglo se povećao u <i>IX.</i> – <i>VIII.</i> stoljeću prije Krista.
☐ ☐	c) Pripadnici demosa su se zaduživali kod bogataša kako bi <i>prehranili obitelj</i> – <i>puno putovali</i> .
☐ ☐	d) Ljudi koji nisu mogli vratiti dug na vrijeme postajali su <i>dužnički</i> - <i>ratni</i> robovi.
☐ ☐	e) Dužnički robovi <i>jesu</i> – <i>nisu</i> mogli otplatiti svoj dug.

38. **Precrtaj netočan dio tvrdnje** (udžbenik stranica 109.).

☐ ☐	a) Grad Mikenu su osnovali <i>Ahejci</i> - <i>Dorani</i> .
☐ ☐	b) Mikena je nastala na poluotoku <i>Atici</i> – <i>Peloponezu</i> .
☐ ☐	c) U Mikeni je vlast pripadala <i>aristokraciji</i> – <i>demosu</i> .
☐ ☐	d) Iz aristokracije su birani mikenski <i>carevi</i> – <i>kraljevi</i> .
☐ ☐	e) Moć aristokracije temeljila se na vlasništvu nad <i>stokom</i> – <i>zemljom</i> .
☐ ☐	f) Kiklopi su prema vjerovanju Grka bili <i>mali i slabi bradati patuljci</i> – <i>veliki i snažni jednooki divovi</i> .
☐ ☐	g) Kiklopske zidine okruživale su polis <i>Atenu</i> – <i>Mikenu</i> .
☐ ☐	h) Lavlja vrata na ulazu u Mikenu prikazuju <i>dva lava</i> – <i>dvije lavice</i> .
☐ ☐	i) Arheološka istraživanja u Mikeni započinju u <i>XVIII.</i> – <i>XIX.</i> stoljeću.
☐ ☐	j) Arheološka istraživanja u Mikeni predvodio je <i>Heinrich Schliemann</i> – <i>Jean Francis Champolion</i> .
☐ ☐	k) U grobnicama pronađenim u Mikeni otkriveno je mnogo <i>dijamanata</i> – <i>nakita</i> .
☐ ☐	l) U mikenskim grobnicama pronađen je <i>srebrni</i> – <i>zlatni</i> pribor za jelo.
☐ ☐	lj) U Mikeni su pronađene <i>maske novorođenčadi</i> – <i>posmrtno maske</i> .
☐ ☐	m) Najljepšu masku Schliemann je pripisao slavnom mikenskom kralju <i>Agamemnonu</i> – <i>Menelaju</i> .
☐ ☐	n) Mikensku kulturu uništio je <i>dolazak nekog nepoznatog naroda</i> – <i>snažan potres i erupcija vulkana</i> .

U sljedećim zadacima trebaš svojim riječima napisati sve što znaš o određenoj osobi ili temi. Pazi, ovisno od toga što i koliko napišeš u ovom zadatku možeš dobiti jedan, dva ili tri boda.

39. Napiši što znaš o društvu u Troji. (npr. što je mračno doba, koji mu je drugi naziv, kakve povijesne izvore nalazimo

3	
---	--

 iz tog razdoblja, koji su jedini pisani izvori iz tog doba, tko je spjevao Ilijadu i Odiseju, što je ep, tko sve sudjeluje u bitkama u epovima Ilijada i Odisej, zašto su važniji za književnost nego za povijest i sl.) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

40. Napiši sve što znaš o Heinrichu Schliemannu i povijesnim uzrocima Trojanskog rata. ....

3	
---	--

 .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

41. Napiši sve što znaš o društvu u Sparti (113. stranica) .....

3	
---	--

 .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

42. Napiši sve što znaš o uzrocima kolonizacije. ....

3	
---	--

 .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pomoću udžbenika na stranicama 113. nadopuni rečenice.

- 1 43. Spartu je osnovalo grčko pleme ..... na poluotoku .....
- 1 44. Novopridošli Dorani su na Peloponezu pokorili starosjedioce .....
- 1 45. Spartansko društvo je bilo podijeljeno na ..... skupine.
- 1 46. Kako se zvala povlaštena društvena skupina u Sparti? .....
- 1 47. Kako se zvala društvena skupina u Sparti koju su činili slobodni ljudi bez političkih prava? .....
- 1 48. Kako su se zvali robovi u Sparti? .....
- 1 49. Što su u svom vlasništvu imali spartijati? .....
- 1 50. Je li u polisu Sparti bilo više spartijata ili pokorenog stanovništva? .....
- 2 51. Kako se to odrazilo na spartansku usmjerenost prema vojsci?.....
.....
- 1 52. Kakav je bio odgoj djece u Sparti? .....
53. Objasni zbog čega je dio Ahejaca postao helotima, a drugi dio perijecima? .....
- 2 54. Definiraj pojam:
a) dužničko ropstvo .....
.....
b) ep .....
c) homersko ili mračno doba .....
.....
d) kolonizacija .....
e) mikenska kultura .....
f) ostrakizam .....
.....
g) zakonodavac .....
55. Gdje su bili nastanjeni perijeci i čime su se bavili? .....
56. Da – ne pitalice.
a) Jesu li perijeci imali obavezu vojne službe? Da – Ne
b) Jesu li heloti živjeli u gradu i zapovijedali spartijatima? Da – Ne
c) Je li Sparta bila vodeća vojna sila među grčkim polisima? Da – Ne
d) Jesu li Spartanci nazivani još i Lakedemonjanima? Da – Ne
e) Jesu li Spartanci puno novaca trošili na luksuzne proizvode? Da – Ne
57. Pročitaj tekst, uoči netočnosti, prekriži ih i iznad njih napiši kako bi trebalo glasiti.
Atenu je osnovalo grčko pleme Jonjana na poluotoku Peloponezu. Atenjani su bili poznati kao obrtnici, trgovci i poljoprivrednici. Obala uz Atenu nije jako razvedena. U grčkom je svijetu Atena bila najveća vojna sila. Atenjani su malo novca zarađivali od njihove jako poznate keramike. U okolici Atene postojali su rudnici zlata.
58. Kako se zvala zaštitnica polisa Atene i čega je ona bila božica? .....
59. Jesu li grčki polisi s vremenom postali prenapučeni? .....
60. Kako je ta prenapućenost utjecala na iseljavanje Grka iz polisa (objašnjenje poveži s obilježjima reljefa)? .....
61. Na obalama kojih mora su se Grci proširili zbog želje za trgovanjem? ....., ... i .....
62. Zaokruži ono što nisu izvozili Grci. *ukrašena keramika kukuruz nakit oružje tkanine ulje vino*

63. Navedi 3 razloga zbog kojih su Grci iseljavali tj. išli u kolonizaciju.

1. - .....
2. - .....
3. - .....

64. Točno – netočno (udžbenik 116. – 118. stranica).

a) U spartansko vijeće staraca uključeni su bili muškarci stariji od 60 godina.	T	N
b) Sparta je imala tri kralja koji su bili vojskovođe, suci i vrhovni svećenici.	T	N
c) Spartanci su u vijeću staraca birani svake godine ispočetka.	T	N
d) Vijeće staraca donosilo je odluke i zakone koje su provodila petorica efora.	T	N
e) U narodnoj skupštini Spartanci su izvikivali svoje mišljenje, a pobijedili bi najglasniji.	T	N
f) Atena je u početku bila kraljevina, a kasnije je postala aristokratska republika.	T	N
g) Narodnu skupštinu u Ateni činili su svi punopravni Atenjani.	T	N
h) Demos su činili najbogatiji Atenjani koji su sudjelovali u vlasti i nikada se nisu bunili.	T	N
i) Drakon je prvi u Ateni zapisao zakone, a ti zakoni su bili vrlo strogi.	T	N
j) Drakonovi zakoni su umanjili moć aristokracije.	T	N

65. Tko je *Solon*? .....

66. Tko je *Klisten*? .....

67. Što je *ostrakon*? .....

68. Što je *demokracija*? .....

69. Precrtaj netočan dio tvrdnje.

- a) Atena je bila na čelu Atenskog *kopnenog – pomorskog* saveza.
- b) Atenska demokracija bila je na vrhuncu sredinom V. stoljeća prije Krista tj. u vrijeme državnika *Drakona – Perikla*.
- c) Periklo je smatrao da demosu treba *povećati – smanjiti* prava.
- d) Periklo je uveo *novčanu nagradu – smrtnu kaznu* kako bi nagovorio demos da se uključe u rad narodne skupštine.
- e) Periklo je dobnu granicu za stjecanje prava glasa snizio na *18 – 21* godinu.
- f) Atenska demokracija je bila *jednaka kao današnja – različita od današnje*.

70. Poveži pojam i objašnjenje upisivanjem odgovarajućeg slova ispred pojma. Jedno objašnjenje je viška.

..... cedar	A – drvo koje je Feničanima omogućilo izgradnju brodova
..... grčki alfabet	B – glasovno pismo sastavljeno od 24 slova
..... metropola	C – građevina zamršenog tlocrta s puno prostorija, ulaza i izlaza u kojoj se lako izgubiti
..... labirint	D – način suđenja kojim bi se osoba koja je smatrana prijetnjom za polis protjerala na 10 godina
..... purpurna boja	E – najpoznatiji fenički proizvod i statusni simbol starog vijeka
	F – polis iz kojeg su iseljavali stanovnici i odlazili su živjeti u koloniju koju su osnovali

71. Na kojem hrvatskom otoku je najstarija grčka kolonija na prostoru današnje Hrvatske? .....

72. Grci su stvarali kolonije i na obali Jadranskog mora. Upiši ime današnjeg grada kod kojeg je nastala grčka kolonija:

a) Issa -	b) Tragurion -	c) Epetion - .....
d) Salona -	e) Pharos -	f) Epidaur - .....

73. Zaokruži otok na kojem su i danas sačuvani kameni zidovi kojima su Grci odvajali posjede na poljima, a danas se nalazi pod zaštitom UNESCO-a. Brač Hvar Korčula Mljet Vis

74. Što su Grci naučili domorodačko stanovništvo na hrvatskim otocima? .....

75. Što je lumbardska psefizma? .....

76. Tko je Kairos? .....

77. Što je Hrvatski Apoksiomen i gdje se čuva? .....

78. Koji trgovački narod je prvi koristio glasovno pismo? .....

Konceptualno znanje

1. Kronološki poredaj povijesna razdoblja tako da najstarije označiš brojem 1, drugo po starosti brojem 2, treće po redu brojem 3, četvrto brojem 4, a najmlađe brojem 5.

..... srednji vijek ..... prapovijesno doba ..... stari vijek ..... novi vijek ..... najnovije doba

2. **Rimskim brojem** odredi stoljeće za navedenu godinu:

743. =   25. =   1105. pr. Kr. =   600. =   1817. =   5. =

3. **Rimskim brojem** odredi tisućljeće za navedenu godinu:

1743. =   25. =   2105. pr. Kr. =   1400. =   1817. =   2. =

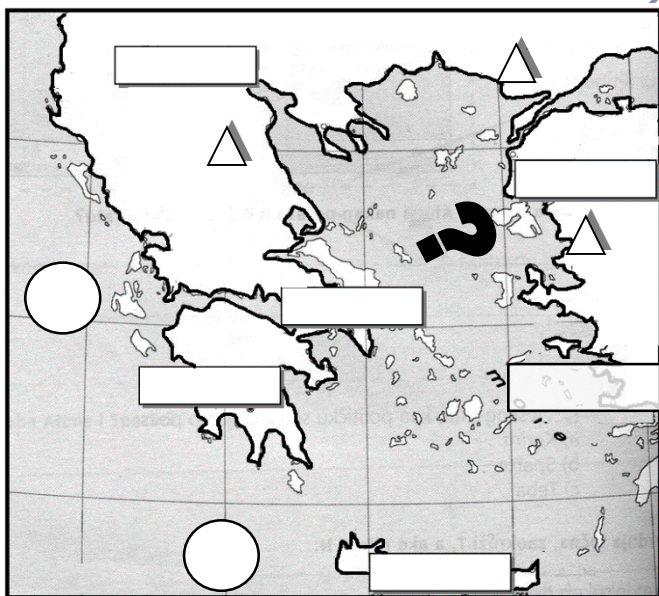
4. Kristofor Kolumbo je otkrio Ameriku 1492. godine.

Izračunaj prije koliko godina je to bilo?

Prostor za računanje:

Kristofor Kolumbo je otkrio Ameriku prije ..... godina.

5. Označi navedene godine na crti vremena 250. pr. Kr., 100., 175.

6. Na slijepom zemljovidu u odgovarajući pravokutnik upiši nazive:

Atena Kreta Milet Sparta Troja.

Jedan pravokutnik mora ostati prazan.

7. Poluotok *Atiku* oboji žutom, a poluotok *Peloponez* crvenom.
8. Olovkom ispuni trokut koji označava najviši vrh Grčke - **Olimp**.
9. Koje more je označeno upitnikom? .....
10. U Malu Aziju upiši Mala Azija.
11. U odgovarajući krug upiši za Sredozemno more – 1
za Jonsko more – 2
12. Ucrtaj strelicu koja vodi iz Jonskog prema Jadranskom moru.

13. Pomocu zadane godine odredi u kojem povijesnom razdoblju je bio navedeni događaj.

- a) Fenička kolonija Kartaga osnovana je oko 814. prije Krista. Navedi povijesno razdoblje .....
b) Moderne olimpijske igre obnovljene su 1896. godine. Koje je to povijesno razdoblje? .....
c) U Ateni su 2004. održane moderne olimpijske igre. Odredi koje je to povijesno razdoblje? .....
d) Prve Olimpijske igre održane su 776. prije Krista. U kojem povijesnom razdoblju je to bilo? .....